

O B S A H

O STAROŘECKÉM ATOMISMU (<i>Úvodní studie</i>)	5
I. LEUKIPPOS	59
1. ŽIVOT A UČENÍ	59
2. ZLOMKY	72
„VELIKÉ USPOŘÁDÁNÍ SVĚTA	72
„O ROZUMU“	72
II. DEMOKRITOS	73
1. ŽIVOT A SPISY	73
ŽIVOT	73
<i>Předchůdci a vrstevníci</i>	85
<i>Demokritos a Epikuros</i>	86
SPISY	88
<i>Sloh</i>	90
<i>Starověcí spisovatelé o Demokritovi</i>	91
<i>Demokritova encyklopedičnost</i>	92
<i>Vývoj Demokritových názorů</i>	92
2. UČENÍ O JSOUCNU	93
PRINCIPY	93
NÁZEV „PODOBA“ U DEMOKRITA	98
NUTNOST	99
POPÍRÁNÍ NEPŘETRŽITOSTI PROSTORU, ČASU A POHYBU	103
ČAS	103
VĚČNÝ POHYB A MECHANIKA ATOMŮ	104
BOJ MATERIALISMU A IDEALISMU (<i>Platon proti Demokritovi</i>)	107
3. UČENÍ O POZNÁNÍ (THEORIE POZNÁNÍ, LOGIKA A METODOLOGIE)	108
NESNÁZ POZNAT PRAVDU	108
KRITIKA ÚDAJŮ SMYSLOVÉHO VNÍMÁNÍ	110
O ROZUMU	110
DEMOKRITOS NEBYL ANI SKEPTIK, ANI AGNOSTIK	111
DEMOKRITŮV EMPIRISMUS	111
PODMÍNĚNOST POZNÁNÍ BIOLOGICKÝMI ČINITELI	112
POZNÁVÁNÍ JE TĚLESNÝ POCHOD	113
OBSAH DEMOKRITOVA SPISU „O LOGICE ČILI PRAVIDLO“	116
KRITERIA PRAVDY	117
POMĚR EPIKUROVY „KANONIKY“ K DEMOKRITOVU „KANONU“	118
KRITIKA DEMOKRITA V PLATONOVĚ „THEAITETU“	118

EPIKUROVSKÁ KRITIKA DEMOKRITOVY THEORIE POZNÁNÍ	119
OBEČNÁ PŘÍČINNOST	119
4. MATEMATIKA	120
PŘEDTUCHA MYŠLENKY MATEMATICKÉ PŘÍRODOVĚDY	120
POPÍRÁNÍ NEKONEČNÉ DĚLITELNOSTI	120
ROZDÍL MEZI ATOMISTICKOU A PYTHAGOROVSKOU MATEMATIKOU	123
ROZDÍL ATOMISTICKÉHO UČENÍ O HRANICI DĚLITELNOSTI OD PLATONOVA A XENOKRATOVA UČENÍ	123
K ARISTOTELOVÉ POLEMICE S DEMOKRITEM	124
OBSAH SPISU „O ROZDÍLECH POZNÁVÁNÍ ČILI O DOTEKU KRUHU A KOULE“ (<i>Polemika s Protagorou</i>)	125
DEMOKRITOVA THEORIE MEZNÍCH HODNOT	127
O DEMOKRITOVĚ SPISE „O IRRACIONÁLNÍCH ČARÁCH A TĚLESECH“	127
5. UČENÍ O VESMÍRU	128
KOSMOGONIE, KOSMOLOGIE A KOSMOGRAFIE	128
NEBESKÁ TĚLESA	131
ZEMĚTŘESENÍ	136
NIL	137
SLANOST MOŘE	137
METEOROLOGIE	138
ZEMĚPIS	142
6. FYSIKA	142
PRVOTNÉ A DRUHOTNÉ VLASTNOSTI	142
TÍŽE	143
TEPLO	144
SVĚTLO	144
ZVUK	145
MAGNET	146
SLOŽENÁ TĚLA	147
OHEŇ	148
7. ORGANICKÁ PŘÍRODA	149
BOTANIKA	149
ZOOLOGIE	149
GENETIKA A EMBRYOLOGIE	154
ANATOMIE A FYSIOLOGIE ČLOVĚKA	156
VZNIK ŽIVOČICHŮ	157
8. O DUŠI	160
SMRT	162
SPÁNEK A SEN	164
DOPLŇKY K UČENÍ O DUŠI	164
VJEMY	165
ZRAK	167
BARVY	170
SLUCH	173
HMAT	174
ČICH A CHUŤ	174
9. O BOZÍCH A NÁBOŽENSTVÍ	177
10. „MALÉ USPOŘÁDÁNÍ SVĚTA“	185
POČÁTEK DĚLA	185

OBSAH DÍLA	186
UŽITÍ „MALÉHO USPOŘÁDÁNÍ SVĚTA“ U PLATONA	191
UŽITÍ „MALÉHO USPOŘÁDÁNÍ SVĚTA“ U LUCRETIA	192
<i>O původu řeči</i>	194
<i>O právu</i>	198
<i>O původu řemesel a umění</i>	199
11. ETHIKA	200
ZÁKLADNÍ ZÁSADY	200
MRAVNÍ VĚDOMÍ	205
POVINNOST A SPRAVEDLNOST	205
TĚLO A DUŠE	206
MÍRA VE VŠEM A SOULAD	207
NEROZUMNOST	209
MOUDROST	210
MNOHOUCĚNOST	211
SLOVO	211
POMĚR K BLIŽNÍMU	212
PŘÁTELSTVÍ	213
RODINNÉ VZTAHY	214
VZTAH K SLUŽEBNÍKŮM	214
ŽENY	214
MANŽELSTVÍ A DĚTI	214
STÁŘÍ	215
12. POLITIKA	216
POVINNOSTI K OBCI A STÁTU	216
KOMUNISMUS	218
ZÁKONY	218
KOSMOPOLITISMUS	219
PENÍZE	219
PŘÍRODA A NÁHODA	220
13. PEDAGOGIKA	220
PŘÍRODA A UČENÍ	220
VÝCHOVA DĚTÍ	221
14. JINÉ VÝROKY ETHICKÉ	223
NEJISTÉ	223
VÝROKY, NEPRÁVEM PŘIPISOVANÉ DEMOKRITŮVI	224
15. K OTÁZCE PLATONOVA UŽITÍ DEMOKRITA	224
16. FILOLOGIE	225
17. ŘEČ	227
ATOMISTICKÁ THEORIE ZVUKOVÉ SÉMANTIKY	227
LIBOZVUČNOST ŘEČI	232
OBDOBĚ MEZI SVĚTEM A ŘEČÍ	234
18. TECHNIKA	234
O DIVADELNÍ MALBĚ A PERSPEKTIVĚ	234
STAVITELSTVÍ	235
19. ZEMĚDĚLSTVÍ	235

20. LÉKAŘSTVÍ	237
21. ZVLÁŠTNOSTI JAZYKA A NÁZVOSLOVÍ	238
22. PSEUDO-DEMOKRITOS	239
DEMOKRITOVY HRÁČKY	248
VÝMYSL	249
PODEZŘELÉ VÝROKY	249
23. NAPODOBENÍ DEMOKRITA	252
DAMOXENOS, ZL. 2., „SYNTROFOI“	252
STOBAIOS IV 44, 81. ZE SPISU PYTHAGOROVCE HIPPARCHA	
„O DOBRĚ MYSLI“	253
DEMOKRITOVY DOPISY S HIPPOKRATEM	255
IAMBLIHIŮV ANONYM	272
III. DEMOKRITOVA ŠKOLA	278
NESSAS	278
ŽIVOT	278
ZLOMKY	278
METRODOROS CHIJSKÝ	279
ŽIVOT A UČENÍ	279
ZLOMKY	283
„O přírodě“	283
„O Troji“	283
„O Ionech“	284
DIOGENES ZE SMYRNY	284
ANAXARCHIOS	284
ŽIVOT A UČENÍ	284
ZLOMKY	291
„O království“	291
HEKATAIOS ABDERSKÝ	291
ŽIVOT A UČENÍ	291
ZLOMKY	292
„O Hyperboretech“	292
„O egyptské filosofii“	294
Gramatický spis	297
Podvržený spis „O Židech“ („O Abrahamovi“)	297
APOLLODOROS	298
NAUSIFANES	298
ŽIVOT A UČENÍ	298
ZLOMKY	300
„Trojnožku“	300
DIOTIMOS	303

BION ABDERSKÝ	303
BOLOS	304
PŘEHLED PRAMENŮ	305
SEZNAM OSOBNÍCH JMEN	312